

Abstrakt

Tato diplomová práce pojednává o problematice nepodmíněného trestu odnětí svobody. Nepodmíněný trest odnětí svobody, jakožto pojem trestního práva, je nejpřísnějším trestem užívaným v České republice, zároveň je trestem univerzálním, který lze uložit za jakýkoli trestný čin. Trest odnětí svobody se vykonává ve věznicí s ostrahou, se zvýšenou ostrahou, případně ve zvláštním oddělení vazební věznice. Práva a povinnosti odsouzených upravuje zejména zákon o výkonu trestu odnětí svobody a řád výkonu trestu odnětí svobody. Při zacházení s vězni jsou uskutečňovány různé vzdělávací programy či aktivity volnočasové, nedílnou součástí je rovněž zaměstnávání odsouzených. Institut podmíněného propuštění je významným instrumentem snižování recidivy, avšak málo využívaným. Mezi problémy vězeňství patří především vysoký počet vězňů, přeplněné věznice, malá finanční gramotnost a zadluženost odsouzených, závislost odsouzených na návykových látkách, kumulace trestů odnětí svobody a hrazení vězeňských poplatků za výkon nepodmíněného trestu odnětí svobody. Počet odsouzených na 100 000 obyvatel a míra recidivy jsou základními údaji, pomocí kterých lze hodnotit vězeňství z hlediska jeho efektivity. Česká republika patří k zemím s velmi vysokým počtem vězňů v Evropě a rovněž se české vězeňství vyznačuje vysokou mírou recidivy. Regulovat tyto dva faktory je možné především snížením zadluženosti vězňů, snížením počtu odsouzených závislých na návykových látkách, zvýšením zaměstnanosti vězňů, častějším používáním alternativních trestů, zvýšením počtu odborných pracovníků a vychovatelů, dekriminalizací trestného činu zanedbání povinné výživy, vzděláváním vězňů v oborech s vysokou mírou uplatnění, redukcí či zrušením vězeňských poplatků a podporou propuštěných odsouzených při hledání zaměstnání. Inspirací pro Českou republiku by mohly být skandinávské země s malým indexem vězňů, jakož i alternativní typy trestů odnětí svobody, jako je víkendové vězení či režim polosvobody používané v některých zemích. Nicméně již v současné době lze spatřovat pozitivní kroky ke zvýšení efektivity českého vězeňství, jimiž je zejména zavádění otevřené věznice v Jiřicích či změna diferenciací věznic.